

از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، سازمان تعزیرات حکومتی و اتاق‌های اصناف کشور به منظور پیشبرد اهداف مقابله با احتکار، اختفا، گران‌فروشی و قاچاق از دیگر اقدامات دولت در این سال بود.

۸-۱-۱- واردات و موجودی انبار گوشت قرمز

براساس آمار شرکت سهامی پشتیبانی امور دام کشور، موجودی انبار گوشت قرمز در پایان سال ۱۴۰۱ با ۶۰/۳ درصد کاهش در مقایسه با سال قبل از آن به حدود ۹/۶ هزار تن رسید. واردات گوشت قرمز نیز در سال ۱۴۰۱ با ۱۴/۱ درصد کاهش به ۱۷/۵ هزار تن رسید.

۸-۲- سرمایه‌گذاری دولت

در سال ۱۴۰۱، اعتبارات مصوب تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی برای امور بازرگانی داخلی ذیل برنامه «ساماندهی، بهبود تولید و فرآوری برگ سبز چای» و «برنامه تسهیل تجاری و توسعه تجارت الکترونیکی» به میزان ۱۰/۹ میلیارد ریال بود.

در این سال، اعتبارات پرداختی بابت برنامه تسهیل تجاری و توسعه تجارت الکترونیکی، ۷۷/۱ درصد از کل اعتبارات پرداختی برای امور بازرگانی داخلی را به خود اختصاص داد و به ۸/۴ میلیارد ریال رسید. میزان تحقق اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی در برنامه مذکور ۹۹/۹ درصد ارقام مصوب بود.

براساس آمار مقدماتی حساب‌های ملی ایران، در سال ۱۴۰۱ ارزش افزوده بخش بازرگانی داخلی به قیمت‌های ثابت سال ۱۴۰۰ نسبت به سال قبل از آن معادل ۸/۷ درصد افزایش یافت. در این سال، ارزش افزوده بخش بازرگانی داخلی به قیمت‌های جاری ۱۵۳۷۴/۷ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل از آن به میزان ۵۹/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد.

در سال مورد بررسی، سهم ارزش افزوده بخش بازرگانی داخلی از تولید ناخالص داخلی معادل ۱۴/۱ درصد بود که در مقایسه با سال قبل از آن معادل ۰/۲ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

۸-۱- اقدامات دولت جهت تنظیم بازار داخلی و تامین

کالاهای اساسی

در سال ۱۴۰۱، به منظور تامین نیاز مصرفی و تنظیم بازار، جلسات ستاد تنظیم بازار با هدف تامین و توزیع به موقع کالاهای اساسی و مدیریت بازار توسط دولت تشکیل شد. همچنین کارگروه هماهنگ بازرسی جهت حفظ آرامش و امنیت بازار نیز در پایان سال ۱۴۰۱ تشکیل گردید. علاوه بر موارد مذکور، همانند سال‌های گذشته بررسی هفتگی نوسانات و رصد روزانه روند تغییرات قیمت ۱۰۰ قلم کالای منتخب و اتخاذ تصمیمات مقطعی مناسب و هماهنگی با سازمان حمایت

جدول ۸-۱- اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی در فصل بازرگانی داخلی

(میلیارد ریال)

برنامه	ارقام مصوب		عملکرد		درصد تحقق		سهم عملکرد (درصد)	
	۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۰
ساماندهی، بهبود تولید و فرآوری برگ سبز چای	۲/۵	۲/۴	۲/۵	۱/۳	۹۹/۲	۵۳/۴	۵/۰	۲۲/۹
تسهیل تجاری و توسعه تجارت الکترونیکی	۸/۴	۰/۰	۸/۴	۰/۰	۹۹/۹	۰/۰	۰/۰	۷۷/۱
تنظیم بازار کالا و خدمات و نظارت بر تنظیم	۰/۰	۳۵/۴	۰/۰	۲۴/۵	۰/۰	۶۹/۲	۹۵/۰	۰/۰
بازار داخلی	۰/۰	۳۵/۴	۰/۰	۲۴/۵	۰/۰	۶۹/۲	۹۵/۰	۰/۰
جمع کل	۱۰/۹	۳۷/۸	۱۰/۹	۲۵/۸	۹۹/۷	۶۸/۲	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰

ماخذ: وزارت امور اقتصادی و دارایی، خزانه‌داری کل کشور

۸-۳- تسهیلات بانکی

سال ۱۴۰۰ به ۶۹۸/۷ هزار میلیارد ریال رسید. در سال مورد بررسی، سهم بخش بازرگانی داخلی از مانده خالص تسهیلات اعطایی نظام بانکی به بخش «بازرگانی، خدمات و متفرقه» و کل بخش‌های اقتصادی به ترتیب ۳۳/۹ و ۱۳/۸ درصد بود.

بررسی عملکرد بانک‌ها و موسسات اعتباری در سال ۱۴۰۱ نشان می‌دهد همانند سال‌های قبل، بیشترین سهم از مانده خالص تسهیلات اعطایی در بخش بازرگانی (۹۰/۷ درصد) متعلق به بخش غیر دولتی بازرگانی داخلی بود.

در پایان سال ۱۴۰۱، مانده خالص تسهیلات اعطایی بانک‌ها و موسسات اعتباری به بخش بازرگانی داخلی با ۱۵۱/۷ درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن به ۷۴۷۹/۳ هزار میلیارد ریال رسید. همچنین، مانده خالص تسهیلات اعطایی به بخش غیر دولتی بازرگانی داخلی با ۱۴۶/۶ درصد رشد نسبت به سال قبل از آن به ۶۷۸۰/۶ هزار میلیارد ریال و مانده خالص تسهیلات اعطایی به بخش دولتی بازرگانی داخلی با ۲۱۵/۳ درصد افزایش نسبت به

جدول ۸-۲- مانده خالص تسهیلات اعطایی بانک‌ها و موسسات اعتباری به بخش بازرگانی داخلی (۱)

کل	سال		درصد تغییر		سهم (درصد)	
	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۰
کل	۲۰۴۴/۳	۲۹۷۱/۳	۷۴۷۹/۳	۴۵/۳	۱۵۱/۷	۱۰۰/۰
بخش غیردولتی	۱۹۱۹/۴	۲۷۴۹/۷	۶۷۸۰/۶	۴۳/۳	۱۴۶/۶	۹۲/۵
بخش دولتی	۱۲۴/۸	۲۲۱/۶	۶۹۸/۷	۷۷/۵	۲۱۵/۳	۷/۵

۱- مانده خالص تسهیلات اعطایی، پس از کسر مانده بدهی مشتریان و تسهیلات اعطایی در کلیه سرفصل‌های مربوط به مابه‌التفاوت نرخ ارز، سود و کارمزد سال‌های آینده، وجوه دریافتی مضاربه، حساب مشترک مشارکت مدنی (سهم بانک) و سود و کارمزد معوق، به دست آمده است. در ضمن، مانده تسهیلات اعطایی شامل عقود مشارکت حقوقی و سرمایه‌گذاری مستقیم نیز می‌باشد.

۸-۴- معاملات بازرگانی

افزایش نشان می‌دهد. تعداد معاملات بیع^(۲) و رهنی^(۳) ثبت شده نیز به ترتیب ۳۸/۶ و ۲/۲ درصد کاهش یافت. از مجموع معاملات مذکور، حدود ۲۲/۳ درصد در استان تهران صورت گرفت که نسبت به سال ۱۴۰۰ به میزان ۱۱/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد.

مجموع تعداد معاملات ثبت شده در دفترخانه‌های اسناد رسمی کشور در سال ۱۴۰۱، حدود ۲۲/۰ میلیون فقره بود که نسبت به سال قبل از آن حدود ۱۷/۳ درصد افزایش داشت. حدود ۶۲/۲ درصد از معاملات مزبور متعلق به معاملات وکالت^(۱) بود که ۳۴/۸ درصد نسبت به سال ۱۴۰۰

۲- سرفصل بیع شامل معاملات قطعی و معاملات با حق استرداد می‌باشد.
۳- تعداد اسناد مشارکت مدنی بانک‌ها و اسناد فروش اقساطی تحت عنوان رهنی گزارش شده است.

۱- سرفصل وکالت شامل معاملات فروش املاک، فروش خودرو و سایر می‌باشد.

جدول ۸-۳- وضعیت معاملات ثبت شده در دفاتر

(تعداد: هزار فقره) اسناد رسمی کل کشور

درصد تغییر	سال	
	۱۴۰۰	۱۴۰۱
جمع معاملات	۱۸۷۴۹/۱	۲۱۹۹۵/۸
بیع	۳۳۰۱/۹	۲۰۲۷/۵
وکالت	۱۰۱۵۴/۹	۱۳۶۸۹/۵
رهنی	۵۲۴/۲	۵۱۲/۹
سایر(۱)	۴۷۶۸/۱	۵۷۶۵/۸
پرونده‌های اجرایی	۳۱۰/۹	۳۱۰/۶
	-۰/۱	

ماخذ: سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

۱- شامل معاملات صلح، اجاره، تقسیم‌نامه، اقاله، اقرارنامه، تعهدنامه، رضایت‌نامه و سایر می‌باشد.

در سال مورد بررسی، تعداد پرونده‌های اجرایی^(۱)

تشکیل شده در خصوص عدم انجام تعهدات مربوط به معاملات ثبت شده در کل کشور معادل ۳۱۰/۶ هزار فقره بود که در مقایسه با سال ۱۴۰۰ حدود ۰/۱ درصد کاهش نشان می‌دهد. تعداد پرونده‌های اجرایی تشکیل شده در استان تهران نیز ۳۸/۹ هزار فقره بود که نسبت به سال ۱۴۰۰ به میزان ۶/۱ درصد کاهش نشان می‌دهد.

در سال ۱۴۰۱، معادل ۲۱۲۳/۶ میلیارد ریال سفته و برات در شهر تهران به فروش رسید که در مقایسه با سال قبل از آن حدود ۴۸/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این سال، میزان سفته و برات واخواست شده با ۴۵/۷ درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن به ۶۴۵۲/۴ میلیارد ریال رسید^(۳).

۸-۵- شرکت‌های تعاونی

بررسی آخرین وضعیت شرکت‌های تعاونی فعال^(۳) در کشور نشان‌دهنده آن است که تا پایان سال ۱۴۰۱، از مجموع ۹۱/۲ هزار شرکت تعاونی فعال، تعداد ۷/۸ هزار شرکت با هدف فعالیت در زمینه تامین نیاز «تولیدکنندگان»

۱- پرونده‌ای است که به علت تخلف از انجام تعهدات به استناد اسناد رسمی در اداره ثبت تشکیل می‌شود.

۲- ارزش سفته و برات فروش‌رفته براساس نیم در هزار (فی یا بهای سفته) و ارزش سفته و برات واخواست شده برحسب مبلغ اسمی مندرج در هر برگ (میزان تعهد مالی آن) می‌باشد.

۳- در پایان سال ۱۴۰۱، تعداد ۹۱/۲ هزار شرکت فعال، تعداد ۴۱/۷ هزار شرکت در وضعیت در دست اجرا و تعداد ۵۰/۳ هزار شرکت غیر فعال بوده است.

«مصرف‌کنندگان» و «صنوف خدماتی» بودند^(۴) که نسبت به پایان سال ۱۴۰۰ حدود ۱/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. مجموع سرمایه ثبت شده شرکت‌های مذکور، ۱۷/۷ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به پایان سال ۱۴۰۰ معادل ۰/۳ درصد افزایش داشت. میزان اشتغال‌زایی ثبت شده توسط این شرکت‌ها نیز تعداد ۲۸۷ هزار نفر بود که نسبت به سال قبل از آن با ۲/۸ درصد افزایش روبه‌رو شد.

جدول ۸-۴- وضعیت شرکت‌های تعاونی فعال در حوزه بازرگانی داخلی

درصد تغییر	سال			
	۱۴۰۰	۱۴۰۱		
تعداد شرکت	۱/۳	۱/۵	۷۷۳۲	۷۸۳۰
تامین نیاز تولیدکنندگان	۴/۰	۴/۸	۲۰۲۷	۲۱۰۹
تامین نیاز صنوف خدماتی	۰/۰	۰/۰	۴۷۳	۴۷۳
تامین نیاز مصرف‌کنندگان	۰/۳	۰/۵	۵۲۳۲	۵۲۴۸
سرمایه (میلیارد ریال)	۰/۳	۰/۵	۱۷۶۴۹	۱۷۷۰۵
تامین نیاز تولیدکنندگان	۰/۵	۱/۲	۳۲۸۳	۳۲۹۸
تامین نیاز صنوف خدماتی	۰/۰	۰/۰	۳۷۰۶	۳۷۰۶
تامین نیاز مصرف‌کنندگان	۰/۴	۰/۵	۱۰۶۶۱	۱۰۷۰۱
اشتغال (هزار نفر)	۲/۸	۱/۴	۲۷۹	۲۸۷
تامین نیاز تولیدکنندگان	۱۸/۵	۷/۵	۴۰	۴۸
تامین نیاز صنوف خدماتی	۰/۰	۰/۰	۶۱	۶۱
تامین نیاز مصرف‌کنندگان	۰/۲	۰/۵	۱۷۷	۱۷۸

ماخذ: مرکز آمار و اطلاعات راهبردی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

۸-۶- وضعیت واحدهای صنفی

مطابق آمار مرکز امور اصناف و بازرگانان ایران، در پایان سال ۱۴۰۱، تعداد واحدهای صنفی دارای پروانه کسب در سراسر کشور ۲۵۵۱/۸ هزار واحد بود که نسبت به پایان سال ۱۴۰۰ حدود ۵/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. از این تعداد واحد صنفی، ۴۹/۱ درصد صنوف توزیعی، ۳۲/۰ درصد

۴- سایر رشته فعالیت‌های شرکت‌های تعاونی شامل اعتبار، تولیدی توزیعی، تامین نیاز صنفی، خدمات، صنعت، معدن، عمران، فرش دستیاف، کشاورزی، مسکن، حمل و نقل، سهامی عام اتحادیه تعاونی‌های نظارت و هماهنگی و سایر بوده است.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۴۰۱

صنوف خدماتی و ۱۸/۸ درصد صنوف تولیدی بودند. در پایان تولیدی نسبت به پایان سال قبل از آن به ترتیب ۴/۷، ۶/۵ و سال مورد بررسی، تعداد واحدهای صنوف توزیعی، خدماتی و ۵/۱ درصد افزایش داشت.

جدول ۸-۵- تعداد واحدهای صنفی دارای پروانه کسب در کشور (هزار واحد)

	پایان سال		درصد تغییر		سهام (درصد)	
	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۰
کل واحدها	۲۳۳۸/۷	۲۴۲۲/۶	۲۵۵۱/۸	۳/۶	۵/۳	۱۰۰/۰
صنوف تولیدی	۴۴۱/۴	۴۵۶/۶	۴۸۰/۰	۳/۵	۵/۱	۱۸/۸
صنوف توزیعی	۱۱۴۸/۶	۱۱۹۸/۰	۱۲۵۴/۲	۴/۳	۴/۷	۴۹/۱
صنوف خدماتی	۷۴۸/۸	۷۶۸/۰	۸۱۷/۶	۲/۶	۶/۵	۳۲/۰

ماخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت، مرکز امور اصناف و بازرگانان ایران